

מסורת הש"ס

[illegible]

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אי מה וכו' ממסמא כדאיתא במסכת שבת:
(ו) תוס' ד"ה אפן ממסמא פ"ה.
(ז) כן הוא בפ"ה ריש פ' ר' עקיבא:
(א) בא"ד מטעם משא דבשמעתין ממעט: (ד) ד"ה מיתבי וכו' צטר המת שיצט:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
[א] 'תום' ד"ה חוץ וכו' דא"כ
 תפשה ליה קרא. כ"ז ע"ן מור דף
 נג ע"ב דמוק"ש שם לרעה אחרינא
 ויטו"ש חוץ' ד"ה ואו בעלם וכו'
 ודוק: **[ב]** ד"ה שמא כו' אלא
 מתכחש בה כפרה כדקדוש ועור.
 ויטו"ש וע"י דף כט ע"ב חוץ'
 ד"ה כפרה וכו' ויטו"ש דמוק"ש

מוסף רע"י

הובא בסוף המסכת

תום' הרא"ש

[illegible]

בדמייתיה עלה לקמן בפרק בת
תורות. ופירש רבינו שמואל ו
לכל על הברכים וטמאים טומא
מומשת דשמעתין ממעט ליה
מומסא ובפרק ר' עקיבא נמי
לכלי חוס מאירי והיסט
נראה לפרש דאבן מוסמא
ישכבת דרעו ומימי גללו ודם
א) ז"ל דומיא דמיתא שאני עוש

על **מאז** נדה חמור לטמא אָפֿן^א מסמא אָפֿן גדולה המושמה על והדהכללים ונדה נשאת עליה מטמאה בגדים שחתה האָפֿן כדאמר בתורת אף מאז דמה חמור לטמא באָפֿן מסמא דיש מטמא במשא בההניס^ב ואינו מטמא באָפֿן מסמא^ב במסכת שבת בפרק רבי עקיבא (דף פב:)

דאמירינן במשא כולי עלמא לא פליגי
דמטמא כי פליגי באזן מסמא דלין
מששאו אלא בדבר הראוי לישא אבל
גדולה אינה מטלטלת להיות הטומאה
עליה וגבי זב הוא דרביי
קרא: **ונושא אום.** במשכב זה
הכתיב ומשכב הזו הישא על און
סמא מטמא כלים שחמיה דמפרש
בבבורת הכייס) וכתיב אותם למעוטי
דמה: **לנל טומאות הפורשות.** לא
שנא לח ולא שנא יבש: **דמפרך**
אפאפרי. שיבש יותר מדאי לר' יוחנן
טבור דדומיה דעס צינין ועס לא
מייפרי: **דאקמא.** לשון טמינה קמח:
החוזן מן השינים. והא שינים דומיא
דעס הן וטבורין וקשיא לבריייהו:
שינים לא נבראו עמו שגדלין לאחר
ומן: אין געו מחליף. אם נייטל אינו
סחור: **הגלוד.** צממה שנקלף עורה
מפני טורח מלככה או מחמת שחין:
סין ר"מ **משי.** ואינה טרפה
ההדרא בריא אלמא געו מחליף:
אזי עד שהוא חוזר וגדל:
שני זה אוירא ומס. הלכך טרפה:
מרעט לחמור: **והכמים**
דלא הדרא בריא אלמא אין
געו מחליף: **קרי ענה שפא.**
ממקשה צפורה וגעשה כעור: **אשרי**
דואל שערותיהן כצפרין:
העורות שמנו חכמים להיות
מטמאין כצפר' העור והרופט:
שעצצין או היך כן דרי עבודה.
כדרך שרגילין לתת עור פני דורסן
עבודה מפרש פי צרכות
(דף מו.) **כדי מיל:**
שטנלן ממורת צפר: **די עזרה.**
דאה צטיילה: **נעשה מקומו**
כלומר רשע נראה זה חריץ או
גומא ואין כולו חוזר אבל שער וצפורן
נטיילתן ניכר: **לאחרים.** לז: **שעיר**
המשפלה. גורס טומאה למשלחו דכתיב
(ויקרא טו) והמשלה את השעיר וגו':
מטמא במגע ולא במשא:
נצלה

נצלה

מקומו צלקת: אבל הזוב: ששהוא טמא והלא דין הוא המשתלה יוכיח שגורם טומאתמה על זה שאע"פ שגורם ללימד על הזוב שהוא טמא ואי אמר רב ביבי בר אביי במג

פ"ה וקשה לתרווייהו וקשה אדל"כ תקשה ליה קרא דלו צענא
אלא אמר רב אדא. אינו חוזר בו ממנה שאמר אלא מפרס
בהנאה בגמריין (פ"ו דף כט:) שם שם מעגלה ערוס
ולמדך ששם נולדים ונחמך ר' יונה משפיעים דמים ו

ממנו לא נפקא באלוהי מדרגה כי כפרה בקדשים⁶ ועוד קדשים
בשבור הנסקל לא יאכל להנחת עורו דלא אחי מנשרו: **בשר** נג
העור והרוטב (חולין קסח): **דבשר** מן החי אינו מטמא צהלה מה מ
לחוד דגושו מחליף משמע חזר לגמרי וזה אינו עושה צבאר אצ
דמעט ילפינן יומא צבאי לישראל מה עטס שאינו עושה חלי
אחר: **שעיר** המשתלה יובשה, ואם תאמר ולימא דס
לזני דא יוביה כיון שזני לו לבד ונחמא חסר חנו וזני דא

ההיית אבן חרד ורשומה פ פום גורב ועד אמאן קטב אפ"ר גמי ניון שמונה על גבי
 "ח הדיוני אבן גדולה שמונה על הבדנים ודוב יושט עליה וכתבה היא על כך שהוב אבן ממכדי
 וקשה דבת" כרבור אבן מוטמא מוכל המשכב כד"ל וכלל מקום משמע דהיו כעין טומאא
 ונא חתם רובי' וניקרה נון און מטטאן באבן קשת פ שימור המשכב בגדלא אבן משא אבן
 שן פ חלימי אבן מוטמא מוככסנה נון און הויסטן וכתובסתא דמסמ' כעין קתני און טומאא
 ד"בי אבן טומאא היסטט הדיוני משא דמשכב פפ ח"ק הוהרטט און נושא לאו משיט. ודוק
 ודוק
 חתת חתת אבן והכלים על האבן והכי משימט פ"ר כדלים. למעלה חתם ודוב על שן
 חתן מטטאן כמעט ובכשא. למעלה חתן מוככב שהוא טומאא חתת אבן טומאא חתן שהמרכב

א) ⁵ל' דומיא דמיטה שאני עושה חליפין ובשר עושה חליפין וסי' דהתם ר"ל דאינו דומה למיטה דאין גועו מחליף כלל ומיהו כו'.

דם הנדה פרק שביעי נדה

אבחן מסמא. (פ"ה אבן המונחת על גבי יתדות חצו יושב עליה וכלי תחם האבן וטמא מוכל אשר יהיה תחמיו וקשה דבת"כ מפיק אבן מסמא מוכל המשכב וקרא דוכל אשר יהיה תחמיו מוקי בצפרק בנות כותים (לעיל ג.) לעליונו של זצ ובת"כ מוקי לה בצמרב

אִי מָה הִיא "מִטְמָאָה בִּאֵבָן מִסְמָא אֶף מִדּוּדָה
נְמִי מִטְמָאָה בִּאֵבָן מִסְמָא אִמֵּר רַב אִשִּׁי אִמֵּר
קֵרָא יְהִנּוּשָׁא אוֹתָם אוֹתָם מִיעוּמָא הוּא;
וּבִשְׂר הַמֶּת: מִנְלָן אִמֵּר ר"ל אִמֵּר קֵרָא לְכָל
טוּמְאָתוֹ לְכָל טוּמְאָת הַפּוֹדְרוֹת מִמֶּנּוּ רַבִּי
יֹחָנָן אִמֵּר ³אוּ בְעֵצִים אִדָּם אוּ בִקְבֵר אִדָּם
דּוּמִיָּא דְעֵצִים מִה עֵצִים יִבֵּשׁ אֶף כֵּאֵן יִבֵּשׁ
מֵאִי בִינִייהוּ אִיכָא בִינִייהוּ דִּאֲפִרְךָ אֲפִרּוּכִי
מִיִּיתִבִּי בִּשְׂר הַמֶּת שְׁהוּפְרָךְ טַהוֹר הַתָּם
²דִּאֲקֻמָּה וְהוּי עֲפֵרָא מִיִּיתִבִּי ⁶דְּכָל שִׁבְמַת
מִטְמָא חוּץ מִן הַשִּׁינִים וְהַשְּׁעֵר וְהַצְפּוֹרָן
וּבִשְׂעַת חֲבוּרָן הִכָּל טָמֵא אִמֵּר רַב אִדָּא בִּר
אֲהֵבָה דּוּמִיָּא דְעֵצִים מִה עֵצִים שִׁנְבֵּרָא עֵמּוּ
אֶף כָּל שִׁנְבֵּרָא עֵמּוּ וְהֵאִיכָא שְׁעֵר וְצְפּוֹרָן
שִׁנְבֵּרָאוּ עֵמּוּ וְטַהוֹרִין אֵלָּא אִמֵּר רַב אִדָּא
בִּר אֲהֵבָה דּוּמִיָּא דְעֵצִים מִה עֵצִים שִׁנְבֵּרָא
עֵמּוּ וְאִין גִּזְעוּ מַחֲלִיף אֶף כָּל שִׁנְבֵּרָא עֵמּוּ
⁷וְאִין גִּזְעוּ מַחֲלִיף יִצְאוּ הַשִּׁינִים שְׁלֵא נִבְרָאוּ
עֵמּוּ יִצְאוּ שְׁעֵר וְצְפּוֹרָן שֵׁאֵף עַל פִּי שִׁנְבֵּרָאוּ
עֵמּוּ גִזְעוּ מַחֲלִיף וְהִרִי עוֹר דִּגְזְעוּ מַחֲלִיף
⁸וְתַנּוּ ⁹הַגְּלוּדָה רַבִּי מֵאִיר מִכְשִׁיר וְחֻכְמִים
פּוֹסְלִין וְאִפִּילוּ רַבֵּנּוּ לֹא קִפְסִלִּי אֵלָּא דִּאֲדַרְחֵי
וְהִכִּי שְׁלִיט בַּה אוּיָרָא וּמַתָּה וְלַעוֹלָם גִּזְעוּ
מַחֲלִיף ¹⁰וְתַנּוּ אֵלּוּ שְׁעוֹרוֹתֵיהֶם כִּבְשָׁרן יְעוֹר
הָאִדָּם הָאֵ אִיתְמַר עֲלָה אִמֵּר עוֹלָא דְבִר
תּוֹרָה עוֹר אִדָּם טַהוֹר וּמֵאִי טַעֲמָא אִמְרוּ טָמֵא
גּוֹרָה שְׂמָא יַעֲשֶׂה אִדָּם עוֹרוֹת אֲבִיו וְאִמּוֹ
שְׁמִיחִין לְחֻמּוֹר וְאִיכָא דִּאֲמִרֵי הִרִי עוֹר דִּאִין
גִּזְעוּ מַחֲלִיף ¹¹וְתַנּוּ וְחֻכְמִים פּוֹסְלִין וְאִפִּי רַבִּי
מֵאִיר לֹא קָא מִכְשֵׁר אֵלָּא דְקִרִיר בִּשְׂרָא וְחִיָּיא
וְלַעוֹלָם אִין גִּזְעוּ מַחֲלִיף וְאִמֵּר עוֹלָא דְבִר
תּוֹרָה עוֹר אִדָּם טַהוֹר כִּי אִיתְמַר דְּעוֹלָא אִסִּיפָא
¹²אִיתְמַר "וְכֹלֶן שְׁעִבְדֵּן אוּ שְׁהִילְךָ בְּהֵן כְּדִי
עֲבוּדָה טַהוֹרִין ¹³חוּץ מִעוֹר אִדָּם וְאִמֵּר עוֹלָא
דְּבִר תּוֹרָה עוֹר אִדָּם כִּי עֲבִד טַהוֹר וּמֵאִי
טַעֲם אִמְרוּ טָמֵא גּוֹרָה שְׂמָא יַעֲשֶׂה אִדָּם עוֹר
אֲבִיו וְאִמּוֹ שְׁמִיחִין וְהִרִי בִּשְׂר דִּגְזְעוּ מַחֲלִיף
וּטָמֵא אִמֵּר מִר בִּר רַב אִשִּׁי בִּשְׂר נַעֲשֶׂה
בִּי מִנְלָן דְּתַנִּיא ¹⁴וְזָבּוּ טָמֵא לִימִיד עַל הַזּוֹב
אֲחֵרִים גּוֹרֵם טוּמָאָה לְעַצְמוֹ לֹא כ"ש ¹⁵שְׁעִיר
זֶה לְאַחֲרִים וְהוּא עֲצָמוֹ טַהוֹר אֶף אֲתָה אֵל
טוּמָאָה לְאַחֲרִים הוּא עֲצָמוֹ טַהוֹר ת"ל זָבּוּ טָמֵא
וְאֵה"מ בִּמְנַע אֲבָל בִּמְשָׁא לֹא מִיִּדִּי דְהוּא אֲשֶׁרֶץ
לֹא אִיצְטְרִיךְ קֵרָא דֵּלֵא גִרַע מִשְׁכַּבְתָּ זֶרַע

ב'

וְלֹא נִרְאָה לְדִרְלָל לְחוּד פִּרְיָן וּפְשִׁיטָה דְּשִׁינִים אִינֶם כִּבְלָל עַסֵּה:
 וְלֵךְ מַעַט מַעַט: **שְׂמָחָה** יַעֲשֶׂה שְׂמִיחִין. וְאִם וְהָלַךְ מֵת אֶסּוּר
 וְיִלְל דְּטוֹמָמָה חֲמִירָה לְהוּ טַעֵי כְּדֹאמֵר בְּפֶרֶק ז' דְּיוֹמָה
 נִרְאָה דְּעוֹר אִינוּ כִּבְלָל זָשָׁר לִיאֶסֶר בַּהֲגָה פ' דְּהֵא עֵגְלָה עֲרוּפָה
 רִין בַּהֲגָה לֵאחֹר וְיִקָּה שְׂהוּא זְמַן כְּפִרָה וְיִטְחָה הַשְׂתָּה דְּלֵאֲסִרְיָן
 גִּימָה מְקוּמוֹ בְּצִקָּתָה וְיִרְאֵה נְגוּץ וְחִסָּר. הַקָּסָה רַשִׁים דְּלֹאֵר בְּסוּף
 אִינוּ עוֹשֶׂה חֲלִיפִין אֶף כֹּל כו' וְזָשָׁר עוֹשֶׂה חֲלִיפִין וְיִתִּיר דְּלֵין הָלֵךְ
 עוֹשֶׂה חֲלִיפִין מִשְׁמַע שְׂגָדֵל קָמָה וְלֹא לִגְמִיר וְהוּ אֶף בְּזָשָׁר וְאִם
 וּמַעַט אֲפִילוּ זָשָׁר וְיִלְל דְּשִׂמָּה גַם עַסֵּה מִתְחַזֵּק אִל גְּדֵל מַעַט
 הֵי יוֹכִי שְׂגוֹרֵם מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב לְגַדָּה וְדִמָּה אֲמַעֲטִי לְעִיל מִיַּיִיבּוּר
 י וּזֶכַּ כְּמוֹ דֵּם הַגְּדָה אֲבָל שְׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ אֵין לוֹ שׁוּם טוֹמָמָה כִּלְלֵי:

[illegible]

נה.

עין משפט
נר מצוה

א [מ״י פ״א מהל' טומאת
הכלה ו:]
א ג ב מ״י פ״א מהל' טומאת
מת הכלה י:
יב ד ה מ״י שם הל' יג:
יג ו מ״י פ״ט מהלכות שחיטה
הכלה ז סגן שפין כג עוש״ע
י״ד ס״י נט טע״ף א:
יז ז מ״י פ״ח מהלכות טומאת
מת הכלה יא:
יח ח מ״י פ״א מהלכות אבות
הטומאה הכלה ט:
יט ט י מ״י פ״ג מהל' טומאת
מת הכלה יא:

תורה אור השלם

1. וְכָל הַנֶּגַע בְּכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה:
תַּחֲתֵיךָ יִטְמָא עַד הָעֵרֶב
וְהִשְׁמָא אֹתָם כִּבְשָׁם בְּגִדֵי
וְרֹחֶץ בָּתוֹם וְטֻמְאָה עַד
הָעֶרֶב:
וְיִקְרָא כֹּה י'
2. אִישׁ אֲשֶׁר יֵגַע יָעַל בְּאֶמֶס
שֶׁרֶץ אֲשֶׁר יִטְמָא לוֹ אִם בְּאֶמֶס
אֲשֶׁר יִטְמָא לוֹ לְכָל טֻמְאָתוֹ:
וְיִקְרָא כֹּה י'
3. וְכָל אֲשֶׁר יֵגַע יָעַל בְּכִי
הַשָּׂדֶה בְּחֹלֵל חֵרֵב אִם בָּמָת אִם
עֵצִים אֲדָם: אִם קִבְּרֵי יִטְמָא
שִׁבְעַת יָמִים: בְּמִדְבֵּר כֹּה י'
4. וְהָרֹא אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתֶּם אֱלֹהִים אִשִּׁי אִם יֵב
יִיְהוָה זָכַם מִכְשָׁרוֹ זָכַם טָמֵא
הָזֶה:
וְיִקְרָא כֹּה י'

תום' הרא"ש (המשך)

ויהי תחת האבן וכן באו
ויושב על גבי האבן ואחר
כן ירי וזהו מלילי עמוד
ההוא וישוב שילה עמוד
השומרכה תחתיה טעם
ההטוהור מחמת המרכב
השוחתת האבן ודכתי
היה בית' דהיושב על הכלי
האשר שיל הוב הוב אין
לאבן שישו שיל וינגע
ב מיין לעשרה מושבות ו
על גב זה ואפי' על גבי האבן
האשר שיל שישו שיל עליו
היה וטעם מקום שהיה
השוחתת וטעם ישוב השטור
ניטמא. אין לא אלמ
השוחתת שיל שיל מיין
לעשות ריקס כמלא. ח"ל
כלי לעשות ריקס כמלא
כלומר אפי' נתרקן והכל
העל כנון ששמו והכל
לא אין לא אפי' משכב
ומושב מרכב מיין בן
אלמא בדבר זה מרכב
המכירה מבוש של ו
לעשרה יארגנו של וטמ
תחת אבן שומרכה וטעם
היה הכא מוסבא והנשא
אותה ודיש הנשא מיל
הנישא כדוריהו ליל לעיל
כנון תחתיה והנישא
תחת יארייבניש על גבי
היה שדחת תחת האבן
והתוהו שיל עליה וכו'
היה דקא ממעט דא אל
הטור והנשא לא דהנה
טעם. והנשא נלה דלא
ממעט מהיא. ויל דמה:
הנישא מעיטת איה. תימה
דהאך דרשנין אותם
למעוט דמה. וברכ'
דרשנין ליה לרבות דמה
(נשיא) ושאר דברים דחכי
הנשיא אותה והנשא אותם
למעוט משכב ומושב ר'
ליתנוהו אומר והנשא אותם
תה' שילוב אין ל'
(אלא) טעם מבישא אלא
אין בלבד מיין שכתב ויח
וימימי גולו דהנה תי'
לרבות לרבות לא
האמור בענין. וי"ל דסוגיא
הכא כרבי דא ר"א
מרבא מיין גליו דהנה
מדכתיב אותה חכא דרשי
ליתנוהו אחרני ואפי'
דרבנין שיל תחת אותם
למעוט משכב ומימימי
למשכב ומושב' האמור

ה' ולשיש ר' יוסי היא דאמר
ורואמו שטיחין. ותימה והלא
פ"ב דיומא ללמדך שקשה
טוב אמרינן דבשר מן החי
רי ליה בשמעתין אין גזעו
עולם כשנחתך ממנו. וי"ל
יכיח שגורם טומאת משכב
גמרי. ועי"ל דם נדה נמי